

Föredrag för Heliga korsets fraternitet i juni 2021 av Broder Mikael Bergstedt T.O.R.

Fattigdomen, frälsningen, gemenskapen och människan skapad till Guds avbild

Varför är fattigdomen så viktig i det franciskanska livet? De första franciskanerbröderna, också de som levde med Helgonet Franciskus av Assisi (1181/1182-1226), gav bort allt de ägde och gav sina rikedomar till de fattiga. De följde Herren Kristus ord till en man som ägde mycket: "sälj allt du äger och dela ut åt de fattiga, så får du en skatt i himlen. Kom sedan och följ mig." (Luk 18:22) Franciskaner gör detta, de följer Kristus, de efterföljer Kristus och är Hans redskap i Hans frälsningsverk i världen. Var och en av er franciskaner är viktiga för era medmänniskors eviga frälsning: för att människor så småningom skall komma hem till Himmelen och leva i oändlig lycka, förenade med Gud. Jesus vill frälsa människor, och vi är lemmar i Hans mystiska kropp. Vi är Hans händer och fötter. Som gudsvigda franciskaner har vi ett stort ansvar och en stor uppgift, och det viktigaste är förstas människors eviga frälsning, och vi hoppas att få glädja oss tillsammans i Himmelen en dag, då det inte mer finns någon ondska eller något mörker. Här i denna världen finns fortfarande mörker och ondska och vi måste kämpa för det goda, och vi går igenom många prövningar. Vi får tänka på att Jesus alltid är med oss och strider vid vår sida, och Han är stark. Tänk också på Kristus ord till Franciskus från korset i San Damiano: "Bygg upp min kyrka!" Som franciskaner är det vår kallelse, att bygga upp Kristus älskade Kyrka. Katolska kyrkan är kyrkans fulla gemenskap och vi är tacksamma att vara lemmar i henne och få del av sakramenten, tillbedjan och undervisningen.

Det finns en annan viktig anledning till att fattigdom, eller materiell enkelhet, är så viktig för franciskaner, ty det skapar *gemenskap, att människor är beroende av Gud och varandra*. De första franciskanerbröderna, som gav bort allt de ägde till de fattiga, var helt beroende av brödragemenskapen för sin överlevnad. Det är något fint och stort i Guds ögon när vi människor är beroende av varandra. Den Helige Ande skapar gemenskap. Gud kallar oss till beroende. Gud vill inte att människor är ett kollektiv av individer, oberoende av varandra. Vår egen tid och vårt samhälle präglas av individualism, vilket är tragiskt. Ensamheten i vårt samhälle är stor. Många människor plågas av ensamhet. Frivillig ensamhet, att dra sig undan för att samla kraft och även kanske få ett djupare möte med Gud i ensamhet, är något skönt och det har vi behov av. Men ofrivillig ensamhet, att vara ensam och isolerad, fast man vill vara med någon annan människa, måste vara helt fruktansvärt. Att känna sig övergiven av hela den mänskliga familjen! Att känna sig totalt ensam. Tänk vad många det är som är så ensamma och isolerade, framförallt äldre personer, i vårt samhälle. Som franciskaner kan och bör vi främja gemenskap och medmännisklighet, ja broderskap och systerskap. Det finns så många ensamma och isolerade människor som väntar på oss och på vårt medlidande, barmhärtighet och vår gemenskap. Om vi själva känner oss ensamma är bönen en tröst. Ensamhet med Gud och i Gud kan föra oss till ett djupare möte med Gud. Dessutom kan vi i ensamheten med Gud be för andra människor och möta dem i bönen. Ett sådant möte med människor i förbön för dem kan vara ett mer avskalat och ärligt möte med dem, än när vi träffar dem på vanligt sätt och måste ta hänsyn till omständigheter i allt vad den situationen innebär.

Gud skapar alltså gemenskap. Den Helige Ande skapar gemenskap. Satan kallas också Splittraren. Synden splittrar och orsakar ensamhet och isolering. Att inte vilja förlåta andra skapar ensamhet och isolering. Också detta vill Jesus frälsa oss ifrån och Han har gett oss *botens sakrament*. När vi gör en ärlig bikt återställs gemenskapen också med andra människor som synden splittrat oss ifrån. Mötet med Guds barmhärtighet i bikten gör oss också själva till mer barmhärtiga människor som vill förlåta andra.

Gud förlåter allt och alla, alltid och överallt. Gud är själva förlåtelsen, försoningen. Gud förlåter till det yttersta. "Fader, förlåt dem, de vet inte vad de gör" (Luk 23:34) ber Jesus hängandes på korset för dem

som korsfäste Honom. Kyrkan *förmedlar* Faderns barmhärtighet till människor rent konkret. En bra bikt-fader *förmedlar* den himmelske Faderns barmhärtighet till den som biktat sig. Gud är ömhet och barmhärtighet. Den Himmelske Fadern, Ursprunget inom Ursprunget, är barmhärtig! Kardinal Anders lär att Guds barmhärtighet är oändlig. Även Påven Franciskus betonar Guds barmhärtighet, och att vi katoliker är kallade att vara barmhärtiga emot oss själva och emot andra.

Helvetets existens beror alltså inte på någon brist i Guds barmhärtighet, eller i någon ovilja hos Gud att förlåta. Den store kristna tänkaren C.S. Lewis skriver att helvetets dörrar är låsta från insidan.

I Solsången av helige Franciskus av Assisi står det:

”Lovad vare du min Herre, för dem som av kärlek till dig förlåter varandra och som tåligt bär sjukdom och lidande. Saliga är de då de så håller ut i din frid. Av dig, Du Allrahögste, skall de mottaga livets krona.”

Ett helgon är en människa som förlåter till det yttersta och tröstar andra. Av kärlek till Gud går det att förlåta mycket ont.

Solsången fortsätter:

”Lovad vare du, min Herre, för vår syster den lekamliga döden, vilken ingen levande förmår undfly. Ve dem som dör i dödssynd. Saliga är de som möter döden inneslutna i din allraheligaste vilja. Dem kan den andra döden inte skada.” (Den andra döden är helvetet.)

Katolska Kyrkan uppmanar oss att begrunda de fyra yttersta tingen: döden, domen, himmelen och helvetet. Trots alla dessa funderingar kring himmel och helvete får vi inte glömma det viktigaste, det som vi människor är skapade för, nämligen kärleken (att älska och bli älskade), och vi får inte glömma att Gud är den store Älskaren och kärlekens källa, och att Han älskar oss och att vi är Hans barn! Aposteln Paulus skriver i sitt första brev till korintierna: ”Men nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken.” (1 Kor 13:13) Kärnan i evangeliet är att Gud älskar oss. Det viktigaste är att Gud älskar oss, och att vi *låter* Gud älska oss. Om vi erfar och är övertygade om att Gud verkligen älskar oss villkorslöst, blir det självklart och naturligt att besvara Guds kärlek och att älska medmänniskorna. Buden blir alltså självklara om vi förstår att Gud älskar oss och erfar det. Betrakta följande stycke ur Markusevangeliet (12:28-34):

Frågan om det viktigaste budet

²⁸En av de skriftlärdarna som hörde dem diskutera märkte hur väl Jesus svarade och kom fram och frågade honom: ”Vilket är det viktigaste budet av alla?” ²⁹Jesus svarade: ”Viktigast är detta: *Hör, Israel, Herren, vår Gud, är den ende Herren,* ³⁰*och du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft.* ³¹Sedan kommer detta: *Du skall älska din nästa som dig själv.* Något större bud än dessa finns inte.” ³²Den skriftlärdade sade: ”Du har rätt, mästare! Det är som du säger: han är den ende, det finns ingen annan än han. ³³Att älska honom av hela sitt hjärta, av hela sitt förstånd och av hela sin kraft och att älska sin nästa som sig själv, det är mer än alla brännoffer och andra offer.” ³⁴När Jesus hörde att mannen svarade klokt sade han: ”Du har inte långt till Guds rike.” Sedan vågade ingen fråga honom mera.

Gud är kärlek. Gud är caritas. Det är bibliskt! Enligt den store kyrkofadern Augustinus sammanfattar dessa tre ord hela Bibeln: ”Gud är kärlek.” ”Ge mig någon som älskar, han förstår vad jag menar ” skriver Augustinus på ett annat ställe. Vi kan inte tänka oss fram till kontakt med Gud, som är kärlek, utan Gud kan vi bara nå genom att älska. Kärleken till Gud och kärleken till nästan är egentligen endast

en. Vi kan inte säga att vi älskar Gud (som ju är det första och viktigaste budet) och hata våra medmänniskor. Allt hat, bitterhet och galla i våra hjärtan måste utrotas, eller snarare brännas bort av Guds kärleks eld.

Vi kan inte heller säga att vi lever nära Gud om vi föraktar våra medmänniskor. Gud föraktar inte människor, Han älskar människan och skapar henne, ja Gud kallar t.o.m. människor för sina barn och Han säger att Hans skapelse av världen och människan är mycket god. "Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott" (1 Mos 1:31). Satan föraktar människor, och hatar människor och är avundsjuk på dem. Helige Ignatius av Loyola (1491-1556) kallar Satan för "Människonaturens fiende".

Endast offer kan förvandla hat till kärlek. Det visar oss Jesus på korset, där han frivilligt offerar sig själv för vår frälsning.

Vår tro lär oss att vi människor är skapade till Guds avbild. Om Gud vore en ensam Gud, skulle vi människor, skapade till Guds avbild, vara helt annorlunda än vi är, men som kristna vet vi att Gud i sig är gemenskap, familj, relation och dialog, och därför är också vi människor skapade för gemenskap. Gud är treenig, Fadern, Sonen och den Helige Ande. Gud är kärlek och relation. Fadern älskar Sonen, Sonen älskar Fadern, och den Helige Ande är kärleken mellan Fadern och Sonen. Om Fadern är "jag" och Sonen "du" så är den Helige Ande "vi". Vi människor, skapade till Guds avbild, är inte skapade för ensamhet och isolering. Vi behöver varandra, och Gud vill att vi är beroende av varandra. Det är något fint och skapar tacksamhet, då någon annan fyller mitt behov. Som människor är vi inte bäst på allt, själva. Vi har olika gåvor för att kunna tjäna varandra, och detta tjänande skapar gemenskap och tacksamhet. Vi kan göra mer gott tillsammans, än som enskilda individer, och vi är skapade i relation och för relation med andra, och först och främst för relationen med Gud. Det går att ha en dialog, i bön och tillbedjan, med den Treenige Guden. Gud vill alltså att vi människor är en gemenskap i Honom, i den Helige Ande.

Låt oss prisa Gud för att Han är så underbar och för att Han skapat människan så underbart, och för att Hans kärlek till oss, sina barn, är så stor!

Ära vara Fadern, och Sonen och den Helige Ande, nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.